Ingå kommuns utlåtande om den regionala välfärdsplanen 2027–2030

Allmänna synpunkter

Ingå kommun ser positivt på den inkluderande beredningen av planen och de gemensamma prioriteringarna. Planen utgör en god grund för samarbetet mellan kommunen, välfärdsområdet och organisationerna.

Planen bör i högre grad säkerställa att invånarna i små tvåspråkiga kommuner har jämlik tillgång till tjänster. Kommunens begränsade befolkningsunderlag, invånarnas bostadsort eller servicespråk får inte leda till sämre tillgång till tjänster eller lägre kvalitet. Vid fördelningen av resurser bör man utöver invånarantalet beakta tvåspråkigheten, de långa avstånden, byarna, glesbygden och skärgården. Regionala medeltal ger inte ensamma en rättvisande bild av de lokala behoven.

Dessutom vore det viktigt att planen tydligare beskriver inte bara vilka åtgärder som ska genomföras, utan också hur, av vem och med vilka resurser de ska genomföras.

Äldres välbefinnande

Ingå betonar vikten av att förebygga ensamhet, stödja funktionsförmågan och möjliggöra ett tryggt boende hemma. Det uppsökande seniorarbetet och den förebyggande välfärdsrådgivningen bör stärkas i samarbete mellan kommunen och organisationerna. Särskilt viktigt är det att nå äldre personer som inte omfattas av regelbundna tjänster, men vars förmåga att klara vardagen håller på att försämras.

Seniorinformationen bör regelbundet erbjudas även på plats i små kommuner och betjäna invånarna på både finska och svenska. Deltagande i motion, kultur och gemenskapsfrämjande verksamhet bör stödjas genom att beakta behovet av transport, ledsagning och assistans. Dessutom bör samarbetet kring utvecklingen av tillgängliga bostäder till rimliga kostnader stärkas.

Verksamhetsmodeller som bygger på digitala tjänster når inte alla kundgrupper på ett jämlikt sätt, och tillgången till tjänster får inte förutsätta god digital kompetens. Även om det är positivt att stödja invånarnas egenvård med hjälp av digitala verktyg, bör det alltid finnas alternativa sätt att uträtta ärenden vid sidan av de digitala tjänsterna.

Barn och unga samt elev- och studerandevården

Avsnittet om barns och ungas välbefinnande har redan behandlats i kommunens och välfärdsområdets arbetsgrupper, där respons på innehållet har getts. Ingå anser det viktigt att responsen beaktas när planen färdigställs och att samarbetet fortsätter vid genomförandet och uppföljningen.

Det är positivt att planen betonar främjandet av barns, ungas och familjers välbefinnande, trygghet, delaktighet och hälsosamma levnadsvanor.

Tjänsterna inom det tidiga stödet och elev- och studerandevården bör vara tillgängliga i praktiken på båda nationalspråken. Samarbetet mellan ungdomsarbetet, skolorna och välfärdsområdet bör säkerställa kontinuiteten i stödet till unga även vid övergångar mellan utbildningsstadier, över kommungränser samt mellan tjänster för minderåriga och vuxna. Vid fördelningen av resurser bör kommunernas olika servicebehov och lokala förhållanden beaktas.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid betydelsen av lättillgängliga mentalvårdstjänster med låg tröskel i situationer där stödet från elev- och studerandevården inte längre är tillräckligt, men där specialiserad sjukvård ännu inte behövs. Dessutom bör man säkerställa att tjänster för unga faktiskt finns tillgängliga på både finska och svenska och att stödet erbjuds i rätt tid.

Välbefinnande bland personer i arbetsför ålder

Det behövs konkreta åtgärder för att stödja det psykiska välbefinnandet samt arbets- och funktionsförmågan hos personer i arbetsför ålder. Särskild uppmärksamhet bör ägnas arbetslösa, personer med partiell arbetsförmåga och personer som står utanför företagshälsovården. Vid sidan av de digitala tjänsterna bör personlig rådgivning och fungerande fortsatta tjänster tryggas även i små kommuner.

Informationsutbytet och det sektorsövergripande samarbetet mellan välfärdsområdet och sysselsättningsområdet bör stärkas. Kundernas servicestigar bör vara smidigare än i dag, och ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna bör vara tydligt definierad.

Särskilt inom tjänster som stöder arbetsförmågan är det viktigt att säkerställa att nödvändig information om kunden förmedlas på ett ändamålsenligt sätt mellan de olika aktörerna och att servicekedjorna bildar en fungerande helhet.

Tvåspråkighet, mångfald och tillgänglighet

Jämlik tillgång till finsk- och svenskspråkiga tjänster bör fastställas som ett genomgående mål i planen. Målet bör omfatta hela servicekedjan, från den första kontakten till vård, fortsatt handledning och kommunikation. Tillgången till svenskspråkig service får inte vara beroende av enskilda anställdas tillgänglighet.

Tillgängligheten bör, utöver den fysiska tillgängligheten och de digitala tjänsterna, även bedömas med hänsyn till avstånd, möjligheter att förflytta sig och kostnader. Personer med funktionsnedsättning och långtidssjuka bör ges möjlighet att delta genom anpassad verksamhet och nödvändig assistans.

När det gäller tjänster för personer med andra modersmål bör man säkerställa begriplig kommunikation och nödvändigt språkstöd. Personliga besök och telefonservice bör även i fortsättningen finnas som fungerande alternativ.

Motion, kultur och HYTE-samarbete

Kommunens motions-, kultur-, biblioteks- och ungdomstjänster, medborgarinstitutet samt föreningarna utgör betydande resurser i arbetet med att främja välbefinnandet. Det bör skapas tydliga hänvisningsvägar från välfärdsområdets tjänster till den lokala verksamheten.

Särskilt viktiga prioriteringar är att nå personer som rör på sig för lite, främja styrke- och balansträning bland äldre samt utveckla verksamhet som motverkar ensamhet.

Vid de årliga HYTE-förhandlingarna bör man komma överens om kommunspecifika åtgärder, ansvarsfördelning, resurser och uppföljning, med beaktande av de begränsade personalresurserna i små kommuner.

Vid utvärderingen bör lokal erfarenhetsbaserad kunskap samt ungdomsforumets, äldrerådets och rådet för personer med funktionsnedsättnings synpunkter tas till vara.

Förverkligandet av jämlik tillgång till tjänster och språklig tillgänglighet bör följas upp separat för varje kommun och språkgrupp.